

Krimināllikuma 262.panta pirmajā un otrajā daļā paredzēto noziedzīgu nodarījumu sastāvu nošķiršana

Tēze: Krimināllikuma 262.pantā ir definēti divi pastāvīgi noziedzīgu nodarījumu sastāvi – panta otrajā daļā paredzētais nodarījums nav šā panta pirmajā daļā paredzētā nodarījuma kvalificētais sastāvs.

Kopīga obligātā pazīme, kas raksturo abus noziedzīgos nodarījumus ir transportlīdzekļa vadīšana vai mācīšana vadīt transportlīdzekli alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē. Papildus tai jākonstatē, ka persona veic šo darbību atkārtoti gada laikā (Krimināllikuma 260.panta pirmā daļa) vai ka personai nav tiesību vadīt transportlīdzekli (Krimināllikuma 262.panta otrā daļa).

Latvijas Republikas Augstākās tiesas

Senāta Krimināllietu departamenta

2011. gada 28. janvāra

LĒMUMS

Lietā SKK – J - 78/2011

(Krimināllieta Nr. 11130132207)

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents P.Gruziņš,
senatore A.Nusberga,
senators A.Freibergs

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora A.Kalniņa protestu Kriminālprocesa likuma 63.nodaļas kārtībā par Valmieras rajona tiesas 2007.gada 6.decembra spriedumu un

k o n s t a t ē j a

Ar Valmieras rajona tiesas 2007.gada 6.decembra spriedumu

J.N., personas kods[.],

atzīts par **vainīgu** un **sodīts** pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu un 6 mēnešiem bez mantas konfiskācijas, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem;

pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu bez mantas konfiskācijas, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 2 gadiem un 8 mēnešiem;

pēc Krimināllikuma 312.panta ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 50.pantu pirmo daļu galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības J.N. noteikts, daļēji saskaitot piespriestos sodus, brīvības atņemšana uz 1 gadu un 8 mēnešiem bez mantas konfiskācijas, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem un 6 mēnešiem.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu šim sodam pievienots daļēji neizciestais sods pēc Valmieras rajona tiesas 2007. gada 10.jūlija sprieduma, un galīgais sods J.N. noteikts brīvības atņemšana uz 1 gadu 8 mēnešiem un 10 dienām bez mantas konfiskācijas, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sods J.N. noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem bez mantas konfiskācijas, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem.

Lieta apelācijas un kasācijas kārtībā nav skatīta.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu J.N. atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka viņš, atrazdamies alkoholisko vielu ietekmē, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atkārtoti vadīja transportlīdzekli.

Kā konstatējusi un spriedumā atspoguļojusi pirmās instances tiesa, noziedzīgs nodarījums izdarīts šādos apstākļos.

J.N., būdams jau sodīts 2007.gada 10.jūlijā Valmieras rajona tiesā pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas ar piespiedu darbu uz 240 stundām bez mantas konfiskācijas, atņemot transporta līdzekļa vadīšanas tiesības uz trīs gadiem, atkārtoti gada laikā 2007.gada 11.oktobrī ap plkst.16.10 Valmierā pa Tērbatas ielu virzienā no Lucas ielas uz Lāčplēša ielu, atrazdamies alkohola ietekmē (alkohola koncentrācija izelpas gaisā, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs sākotnējā pārbaudē 2,03 promiles, atkārtotā 1,98 promiles), bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir atņemtas) vadīja automašīnu Opel Astra ar valsts reģistrācijas numura zīmi [..], par ko sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols [..].

Šādas J.N. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 262.panta otrās daļas.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu J.N. atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka viņš izvairījās no tiesas piespriedē tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Šādas J.N. darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 312.panta.

Par šo spriedumu Kriminālprocesa likuma 63.nodaļas kārtībā protestu iesniedzis Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurors A.Kalniņš, kurš lūdz grozīt Valmieras rajona tiesas 2007.gada 6.decembra spriedumu, atceļot daļā par J.N. atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas.

Prokurors atsauca uz Senāta Krimināllietu departamenta lēmumiem lietās Nr. SKK-333/09 un SKK-415/09 un norāda, ka nebija pamata uzskatīt, ka J.N. izdarījis divus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, par ko paredzēta kriminālatbildība Krimināllikuma 262.panta pirmajā un otrajā daļā. Protestā norādīts uz Kriminālprocesa likuma 25.panta pirmajā daļā noteikto.

Prokurors uzskata, ka J.N. nodarījums vispilnīgāk atbilst Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sastāvam.

Izvērtējis protesta motīvus un iepazīties ar krimināllietas materiāliem, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka protests ir daļēji pamatots un Valmieras rajona tiesas 2007.gada 6.decembra spriedums grozāms daļā par J.N. atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, kriminālprocesu šajā daļā izbeidzot.

Prokurors protestā atsaucies uz Senāta Krimināllietu departamenta 2009.gada 16.jūnija lēmumā lietā Nr. SKK-333/09 un 2009.gada 25.augusta lēmumā lietā Nr. SKK-415/09 norādīto, un pamatoti secinājis, ka konkrētajā lietā nebija pamata uzskatīt, ka J.N. izdarījis divus patstāvīgus noziedzīgos nodarījumus, par ko paredzēta kriminālatbildība pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās un otrās daļas.

Konkrētajā gadījumā prokurors pareizi atsaucies uz Kriminālprocesa likuma 25.panta pirmajā daļā noteikto, ka personu par vienu un to pašu noziedzīgu nodarījumu var tiesāt un sodīt tikai vienu reizi.

Tomēr Senāta Krimināllietu departaments atrod, ka šajā krimināllietā nepastāv tāda pati tiesiskā situācija kā krimināllietā Nr. SKK-333/09 un Nr. SKK-415/09, kurās Senāta Krimināllietu departaments norādījis, ka Krimināllikuma 262.panta pirmajā un otrajā daļā konstatējama tiesību normu konkurence, tāpēc noziedzīgais nodarījums kvalificējams tikai pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, kura vispilnīgāk aptver noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi.

Konkrētajā lietā konstatēts, ka J.N. ir 2007.gada 11.oktobrī vadījis automašīnu, būdams alkohola ietekmē un bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Šādas darbības atbilst Krimināllikuma 262.panta otrās daļas dispozīcijai.

Krimināllikuma 262.pantā ir definēti divi pastāvīgi noziedzīgu nodarījumu sastāvi – panta otrajā daļā paredzētais nodarījums nav šā panta pirmajā daļā paredzētā nodarījuma kvalificētais sastāvs.

Kopīga obligātā pazīme, kas raksturo abus noziedzīgos nodarījumus ir transportlīdzekļa vadīšana vai mācīšana vadīt transportlīdzekli alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē. Papildus tai jākonstatē, ka persona veic šo darbību atkārtoti gada laikā (Krimināllikuma 260.panta pirmā daļa) vai ka personai nav tiesību vadīt transportlīdzekli (Krimināllikuma 262.panta otrā daļa). Inkriminējot J.N. darbības arī pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un viņu par to sodot, tiek pārkāpts Kriminālprocesa likuma 25.pantā norādītais dubultās sodāmības nepieļaujamības (ne bis in idem) princips.

Ievērojot minēto un vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585., 587., 670., 671., 672. panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a

Protestu apmierināt.

Valmieras rajona tiesas 2007.gada 6.decembra spriedumu atcelt daļā par J.N. atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas. Šajā daļā kriminālprocesu izbeigt.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.